

ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 25-річчю Медичного інституту
Сумського державного університету**

(Суми, 17–19 жовтня 2017 року)

За загальною редакцією О. О. Єжової

розглядатись як «ожиріння», виявлений у 3,5% хлопців, а середній ступінь, що є «загрозою ожиріння» – у 14,1% .

В ході анкетного опитування лише 45,5% старшокласників зазначили, що займаються спортом або фізичною культурою і це свідчить про низьку рухову активність підростаючого покоління.

Впритул стоїть і питання тютюнопаління та вживання слабоалкогольних напоїв. Дослідження показали, що кожний 5-й школяр 13–15 років є активним курцем, а частка підлітків, що вживають пиво, суттєво зростає з 9-го по 11-й клас: у хлопців – майже у 8 разів, а у дівчат – в 3 рази.

Важливо зауважити, що тільки 21,2% старшокласників не мали жодного із зазначених чинників ризику розвитку МС. Серед хлопців питома вага тих, які мали один чинник ризику або не мали їх взагалі, вірогідно більша, ніж серед дівчат, а всі три фактори ризику частіше мали саме дівчата.

Таким чином, проведені дослідження показали високу поширеність поведінкових чинників ризику розвитку МС у сучасних підлітків, що потребує консолідації зусиль лікарів різного профілю, підсилення профілактичного компонента їх діяльності, спрямованої на зміну способу життя, оптимізацію рухової активності, корекцію харчової поведінки тощо, що сприятиме профілактиці метаболічного синдрому, і відповідно, хронічних неінфекційних захворювань.

УДК: 616.12-008.331.1-08:616-056.52:615.374.2

ПРОФІЛАКТИЧНІ ЕФЕКТИ ДІЄТОТЕРАПІЇ У ХВОРИХ НА ГІПЕРТОНІЧНУ ХВОРОБУ З МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ

*Дмитро Милославський, Ірина Снігурська, Вадим Божко, Олена Щенявська
ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т.Малої НАМН України»,
Харків, Україна
dmiloslavsky@gmail.com*

Diet therapy is one of the leading components in the prophylactic strategy of basic measures in patients with hypertension and metabolic syndrome. Low-salt DASH diet in combination with antihypertensive therapy led to achievement of target levels of blood pressure and lipids, reduction of body weight, normalization of uric acid levels and blood glucose.

Key word: Hypertension, metabolic syndrome, DASH diet.

Dietetyczna terapia jest jednym z głównych elementów strategii profilaktycznej podstawowych środków u pacjentów z chorobą nadciśnieniową i metabolicznym zespołem. Niskosłodzona dieta DASH w połączeniu z terapią przeciwnadciśnieniową prowadziła do osiągnięcia do celowych poziomów ciśnienia

krwi i lipidów, zmniejszenia masy ciała, normalizacji we krwi kwasu moczowego i glukozy.

Słowa kluczowe: choroba nadciśnieniowa, zespół metaboliczny, dieta DASH.

Мета: вивчення профілактичних можливостей дієтотерапії (ДТ) у хворих на гіпертонічну хворобу (ГХ) з ознаками метаболічного синдрому (МС).

Матеріали і методи: проведено анкетування щодо особливостей харчування і вивчення можливостей ДТ серед 75 хворих на ГХ II ст., 2-3 ступеня з ознаками МС. Групу порівняння склали 19 пацієнтів, які не отримували ДТ. Проводили антропометричні вимірювання, визначали загальноклінічні показники гемодинаміки, рівні сечової кислоти (СК), С-реактивного білку, глюкози крові натще (ГЛН) і в умовах глюкозо-толерантного тесту (ГТТ), параметри розгорнутого ліпідного спектру. В якості ДТ використовували адаптовану низькосольову дієту DASH (Dietary Approaches to Stop Hypertension). ДТ проводили на тлі антигіпертензивної терапії препаратами 1-го ряду. Ефективність ДТ оцінювали через 6 місяців за досягненням цільових рівнів артеріального тиску (АТ), ліпідів, зниженням маси тіла (МТ).

Результати: хибними особливостями харчування хворих були переїдання (31,6%), зловживання харчовим натрієм (23,9%), нерегулярний прийом їжі (19,6%), вживання їжі у вечірні години доби (45,1%), у телевізора (67,3%), в стані стресу (58,7%). В результаті ДТ через 6 місяців цільових рівнів АТ досягли 81,6% хворих, ліпідний профіль покращився у 77,4% пацієнтів, МТ знизилася на 6,8%, що було значно вище, ніж в групі яка не отримувала ДТ (59,8%, 54,7%, 3,8% відповідно), ($p < 0,05$). Сприятливі ефекти ДТ також асоціювалися зі зниженням рівнів таких прозапальних факторів як СК ($p < 0,001$), поліпшенням показників вуглеводного гомеостазу серед усього загалу хворих в умовах ГТТ. У чоловіків після ДТ високо достовірно покращилися рівні СК, ГЛН, загального і альфа - холестерину ($p < 0,001$), у жінок - рівні СК, СРБ, ГЛН і в умовах ГТТ ($p < 0,001$). Метаболічні показники у хворих групи порівняння змінилися менш вірогідно ($p < 0,05$). Бажання продовжити і надалі ДТ висловило 95,2% хворих. Крім того, 45,6% пацієнтів, які отримували ДТ, змогли зменшити дози і кількість антигіпертензивних препаратів, які вони приймали.

Висновки: Профілактичним варіантом ДТ у хворих на ГХ з ознаками МС є адаптована низькосольова дієта DASH. ДТ в комбінації з антигіпертензивною терапією призводила до досягнення цільових рівнів АТ, ліпідів крові, зниження МТ, нормалізації рівнів прозапальних факторів СК і СРБ крові, показників вуглеводного гомеостазу в умовах ГТТ, більшою мірою, ніж у осіб, які його не отримували.

Література

1. Piepoli MF. 2016 European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice: Piepoli MF, Hoes AW, Agewall S, [et al.] //Atherosclerosis. 2016 Sep; 252:207-74. doi:10.1016/j.atherosclerosis.2016.05.037.

УДК 613

СУЧАСНИЙ СТАН ПОШИРЕННЯ ВІЛ/СНІДУ В УКРАЇНІ

Дмитро Довгалюк, Микола Осинський
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди,
Харків, Україна
kaf-health-correctional@hnpu.edu.ua

Omówiono obecną sytuację rozpowszechnienia HIV/AIDS w Ukrainie. Przedstawione wskaźniki zachorowania, grupy ryzyku oraz środki ostrożności. Słowa kluczowe: HIV/AIDS, grupy ryzyku.

Синдром набутого імунodefіциту (СНІД) - особливо небезпечна інфекційна хвороба, що викликається вірусом імунodefіциту людини (ВІЛ). Масове розповсюдження цієї хвороби в усьому світі та в Україні створює загрозу особистій, громадській та державній безпеці, спричиняє важкі соціально-економічні та демографічні наслідки, що зумовлює необхідність вжиття спеціальних заходів щодо захисту прав і законних інтересів громадян та суспільства.

За шість місяців 2016 року в Україні за даними Українського центру контролю за соціально небезпечними захворюваннями МОЗ України було зареєстровано 7 612 нових випадки ВІЛ-інфекції (з них 1 365 дітей до 14 років). Всього з 1987 року в Україні офіційно зареєстровано 287 970 нових випадків ВІЛ-інфекції, від СНІДу в Україні померло 39 887 осіб. Найбільш ураженими ВІЛ-інфекцією регіонами є Дніпропетровська, Донецька, Київська, Миколаївська й Одеська області, а також Київ. Ці дані дозволяють стверджувати, що розвиток епідемії не зупиняється.

Якщо в 2005 році через сексуальні контакти інфікувалися 33 відсотки людей, у яких була виявлена ВІЛ-інфекція, то в 2012 році цей відсоток зріс до 51. Вперше більше половини нових випадків передачі ВІЛ-інфекції відбулося через незахищений секс. У 2015 році цей показник склав 60 відсотків. Більшість випадків інфікування ВІЛ в Україні сьогодні реєструються у молодих людей віком від 15 до 30 років.